

İSLAM MEDENİYETİNDE

BİLİM ÖNCÜLERİ

- MATEMATİK -

PROJE EDİTÖRÜ: MEHMET AZİMLİ

Kitap Editörü: Ayşe Kökcü

İLİMYURDU YAYINCILIK: 185

İnceleme-Araştırma

İslam Medeniyetinde Bilim Öncüleri Serisi - 5

ISBN: 978-605-2339-51-0

Kitabın Adı

İSLAM MEDENİYETİNDE BİLİM ÖNCÜLERİ / MATEMATİK

Proje Editörü

Mehmet Azimli

Kitap Editörü

Ayşe Kökcü

Haziran 2021

İç Düzen

İlimyurdu Yayıncılık

Kapak Tasarımı

Yunus Karaaslan

Baskı-Cilt

Enes Basın Yayın ve Matbaacılık Ltd. Şti.

Litros Yolu Fatih Sanayi Sitesi No: 12/210 Topkapı/İstanbul

Tel: 0212 501 47 63 Sertifika No: 45822

ilimyurdu

Yayıncılık ve eğitim hizmetleri Ltd. Şti.

Molla Gürani Mh. Akkoyunlu Sk. No: 36 Fındıkzade- Fatih / İSTANBUL

Tel.: 0212 533 05 35 Faks: 0212 631 53 69

www.ilimyurdu.com info@ilimyurdu.com

Sertifika No: 45032

Bu eserin tüm yayın hakları İlimyurdu Yayıncılık ve Eğitim Hiz. Ltd. Şti'ne aittir. Eleştirel makale ve dergilerde yapılacak kısa alıntılar dışında, bu kitabın bir kısmı veya tamamı, yayıncının izni olmadan yayınlanamaz.

mana
YAYINLARI

2021

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

01 Aralık 2021

KADIZÂDE-İ RÛMÎ (1440) (110095)

Ayşe Kökcü*

*"Osmanlı Matematik-Astronomi Geleneginin Oluşumunda
En Çok Etkisi Olan Âlim."*

Hayatı

Aslen Bursalı olan Kadızâde'nin doğum tarihi hakkında kesin bilgi sahibi olunmama ile birlikte 1355 ile 1364 yılları arasında dünyaya geldiği düşünülmektedir. Babası "Koca Efendi" lakaplı Molla Mahmud'un oğlu Bursa kadısı Molla Mehmed'dir. İlk tahsilini Bursa'da önemli âlimlerden alan Kadızâde, astronomi ve matematik ilimlerini dönemin hatırı sayılır isimlerinden olan Molla Fenâri'den (1431) okudu. Molla Fenâri'den ders aldığı esnada Horasan ve Mâveraünnehir âlimlerinin meziyetlerini duydu ve ilmini artırmak için oraya gitme kararı aldı. Kız kardeşi, Kadızâde'yi fikrinden vazgeçiremedi ve kitaplarının arasına değerli takılarını koyarak yolculuğunda maddi sıkıntı çekmeden seyahat edebilmesine yardımcı oldu.

Horasan'a gelen Kadızâde, burada özellikle matematik ilminde ilerledi ve Mâveraünnehir âlimleri arasında Kadızâde-i Rûmî olarak ün kazandı. Mâveraünnehir bölgesi, Merağa matematik-astronomi okulunun devamı niteliğindedir. Bu bölgede ders aldığı âlimler arasında meşhur kelâmcı Seyyid Şerif Cürcani (1413) de bulunur. Kadızâde'nin Cürcani ile matematiğe bakış açılarının farklılığı sebebiyle anlaşmazlığa düştükleri ve Kadızâde'nin dersleri bıraktığı rivayet edilir. Birbirlerini hayırla yâd etmedikleri bilinen ikiliden Kadızâde, Cürcani için "Matematiksel bilimlerde ifadeye muktedir değildir" derken; Cürcani de Kadızâde için "Doğası matematiksel

* Dr. Öğr. Üyesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Edebiyat Fak. Felsefe Bölümü, aysekokcu@karatekin.edu.tr.